

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 3. 2. 1959, sp. zn. 7 Tz 4/59

Číslo: 19/1959

Právní věta:

Iba prísnyim postihom príslušníkov bývalých vykorisťovateľských tried i za porušenia trestného zákona správneho je možné týchto viesť k zachovávaní našich zákonov a tým účinne prispievať k upevňovaniu socialistickej zákonnosti.

Pri odsúdení páchatela za priestupok proti ochrane stavebníctva podľa § 43 ods. 1 tr. zák. spr. spáchaného prevádzaním tzv. čiernej stavby, je možné prehlásiť za prepahlé, ako už započatú stavbu, tak aj materiál užitý na spáchanie priestupku [§ 25 ods. 1 písm. a) tr. zák. spr.], tak stavebný materiál dosiaľ nepoužitý, ale určený pre pokračovanie v čiernej stavbe, teda určený na spáchanie priestupku [§ 25 ods. 1 písm. b) tr. zák. spr.].

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 03.02.1959

Spisová značka: 7 Tz 4/59

Číslo rozhodnutí: 19

Číslo sešitu: 4

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Národní výbor, Ochrana stavebnictví, Propadnutí věci, Trest, Zabrání věci

Předpisy:

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Obžalovaný, syn kulaka, ktorý aj teraz má nepriateľský pomer k socializácii dediny a hrubým spôsobom porušoval nariadenia orgánov ľudovej správy a predpisy vzťahujúce sa na stavebníctvo, staval tak veľký dom, že na stavbu takého domu by nedostal povolenie ani pri splnení podmienok pre vydanie stavebného povolenia, lebo sa prieči platným smerniciam o výstavbe rodinných domkov. Mimo to dom staval v blízkosti cesty, takže keby sa cesta rozširovala, dom by musel byť zbúraný.

Ľudovým súdom v Levoči bol uznaný vinným priestupkom proti ochrane stavebníctva podľa § 45 ods. 1 písm. a) tr. zák. spr., ktorý spáchal tým, že 7. júla 1958 v Granč-Petrovciach započal so stavbou väčšieho domu o rozmeroch 15 X 12 m bez toho, aby bol obdržal stavebné povolenie a cez zákaz v stavbe pokračoval. Za tento priestupok bol mu uložený trest pokuty v sume 10.000 Kčs, pre prípad nevymožiteľnosti náhradný trest odňatia slobody na 3 (tri) mesiace, ako trest hlavný a podľa § 25 ods. 1 písm. a), b) tr. zák. spr. bolo vyslovené prepahlutie započatej stavby, stavebného materiálu, ktorý bol dosiaľ použitý na stavbu a všetkého materiálu dosiaľ nezastavaného, ktorý bol určený na

dokončenie nedovolennej stavby.

Krajský súd v Košiciach na odvolanie obžalovaného zrušil výrok o vedľajšom treste prepadnutia veci a ľudovému súdu nariadil, aby rozhodol o zhabaní veci podľa § 26 tr. zák. spr.

Najvyšší súd na sťažnosť pre porušenie zákona podanú predsedom Najvyššieho súdu v lehote uvedenej v § 296 ods. 3 tr. por. vyslovil porušenie zákona v ustanoveniach § 12 tr. zák. spr. a § 25 ods. 1 písm. a), b) tr. zák. spr., rozsudok v celom rozsahu zrušil a Krajskému súdu v Košiciach nariadil, aby vec znova prejednal a rozhodol.

Odôvodnenie:

Pokiaľ ide o zastavený stavebný materiál vychádzal krajský súd z nesprávneho právneho záveru, že prepadnutie tohoto materiálu nemohlo byť vyslovené, lebo stavebný materiál sa stal nedielnou súčasťou stavby. Tomuto záveru nemožno však prisvedčiť. Krajský súd si v tomto smere nesprávne vyložil obsah rozh. č. 60/1956 Zb. rozh. tr., kde je uvedené, že stavebný materiál získaný trestným činom, alebo ako odmena za trestný čin, nie je možné prehlásiť za prepadlý, ak v dobe rozsudku nemal v dôsledku zastavenia povahu samostatnej veci. V súdenom prípade išlo o prípad, kedy obžalovaný odčerpával ku škode národného podniku rôzny stavebný materiál a použil ho aj so svojím stavebným materiálom ku stavbe svojej chaty. Išlo iba o časť materiálu, ktorý bol odcudzený a ktorý zastavaním do stavby stal sa nedielnou súčasťou stavby a stratil povahu samostatnej veci. V tomto prípade poškodený národný podnik mohol byť uspokojený postupom podľa § 127 obč. zák. v konaní vo veciach občianskoprávných. V predmetnom prípade však všetok stavebný materiál zastavaný do stavby bol vlastníctvom obžalovaného a preto nešlo o prípad uvádzaný už v citovanom rozhodnutí č. 60/1956 Zb. rozh. tr. Išlo však o veci, ktoré práve nedovoleným zastavaním do tzv. čiernej stavby boli použité na spáchanie priestupku proti ochrane stavebníctva podľa § 43 ods. 1 tr. zák. spr. a preto prepadnutie zastavaného stavebného materiálu, hoci už vo forme započatej stavby, v zmysle § 25 ods. 1 písm. a) tr. zák. spr., je možné. I krajský súd sa stotožnil s právnym záverom ľudového súdu, že vyslovenie prepadnutia ďalšej časti stavebného materiálu, dosiaľ nezastavaného, ale určeného na zastavanie do tzv. čiernej stavby v zmysle § 25 ods. 1 písm. b) tr. zák. spr., je možné, keď veci boli určené ku spáchaniu priestupku podľa § 43 ods. 1 tr. zák. spr. Bolo by však nelogické, keby bolo možné vysloviť prepadnutie veci, ktorá bola určená na spáchanie priestupku podľa trestného zákona správneho a súčasne by sa vylučovalo vyslovenie prepadnutia veci, ktorá bola už použitá ku spáchaniu toho istého správneho priestupku. Zásadne je preto možné súhlasiť s právnym záverom uvedeným v rozsudku ľudového súdu, že pri odsúdení páchatela za priestupok proti ochrane stavebníctva podľa § 43 ods. 1 tr. zák. spr. spáchaného prevádzaním tzv. čiernej stavby, je možné prehlásiť za prepadnutý, ak už zastavaný stavebný materiál použitý ku spáchaniu priestupku [§ 25 ods. 1 písm. a) tr. zák. spr.], tak stavebný materiál dosiaľ nepoužitý, ale určený na pokračovanie v čiernej stavbe, teda určený ku spáchaniu priestupku [§ 25 ods. 1 písm. b) tr. zák. spr.].

Či sa pri odsúdení za priestupok proti ochrane stavebníctva trest prepadnutia veci má vysloviť vedľa hlavného trestu, je treba posúdiť so zreteľom na všetky okolnosti rozhodné pre výmeru trestu uvedené v § 12 tr. zák. spr., totiž s prihliadnutím na stupeň nebezpečnosti priestupku pre spoločnosť, najmä z hľadiska spôsobu prevedenia priestupku, jeho následku, miery zavinenia, osoby páchatela a možnosti jeho nápravy.

V týchto smeroch ľudový súd správne prihliadol k tomu, že obžalovaný je synom kulaka, ktorý aj teraz má nepriateľský pomer k socializácii dediny a hrubým spôsobom porušoval nariadenia orgánov ľudovej správy a predpisy vzťahujúce sa na stavebníctvo. Vypočutý svedok potvrdil, že obžalovaný nelenže staval bez stavebného povolenia, pre vydanie ktorého nesplnil podmienky, ale v stavbe pokračoval napriek všetkým zákazom orgánov ľudovej správy. Pritom staval tak veľký dom, že na stavbu takého domu by nedostal povolenie ani pri splnení podmienok pre vydanie stavebného

povolenia, lebo sa prieči platným smerniciam o výstavbe rodinných domkov. Mimo to dom staval v blízkosti cesty, takže keby sa cesta rozširovala, dom by musel byť zbúraný.

Prvoradou úlohou v období dovršovania výstavby socializmu v našej zemi je dôsledný boj za prísne zachovávanie nového právneho poriadku a socialistickej zákonnosti. Každý občan musí si vážiť našich socialistických zákonov, ktoré slúžia ochrane záujmov pracujúcich a sú dôležitým prostriedkom pri riešení veľkých úloh spojených s dovršovaním výstavby socializmu. V našich zákonoch je vyjadrená vôľa nášho pracujúceho ľudu, ktorá musí byť rešpektovaná aj príslušníkmi bývalých vykorisťovateľských tried. Iba prísny postihom príslušníkov bývalých vykorisťovateľských tried i za porušenia trestného zákona správneho je možné týchto vychovávať k úcte k našim zákonom a tým účinne prispievať k upevňovaniu socialistickej zákonnosti a tým aj k včasnému rozbitiu všetkých pokusov nepriateľov nášho ľudovodemokratického zriadenia o narušovanie našej cesty k socializmu.

Rozsudkom krajského súdu bol teda porušený zákon v ustanoveniach § 25 ods. 1 písm. a) tr. zák. spr. a § 12 tr. zák. spr., lebo boli splnené všetky podmienky pre vyslovenie vedľajšieho trestu prepadnutia stavebného materiálu, ktorý bol použitý k stavbe bez stavebného povolenia, pričom boli porušené aj smernice o stavaní rodinných domkov a predpisy stavebného poriadku.

Námietku obhajoby, že obžalovaný nie je vlastníkom stavby, ktorú staval bez práva stavby na pozemku svojho otca, je treba odkázať na to, že ustanovenia občianskeho zákona o nadobudnutí vlastníctva (§§ 111 až 129 obč. zák.) ani ustanovenia občianskeho zákona o vlastníctve k stavbe a práve stavby (§§ 155 až 165 obč. zák.), neobsahujú žiadne ustanovenie, z ktorého by sa dalo dovodiť, že vlastníctvo k stavbe zriadenej na cudzom pozemku bez práva stavby, nadobudol vlastník pozemku. Rozhodujúce je, či táto stavba bola získaná priestupkom, či stavebný materiál bol určený k pokračovaniu v trestnej činnosti, lebo aj trestný zákon správny pozná vedľa inštitúcie prepadnutia veci aj inštitúciu zhabania veci (§ 26 tr. zák. spr.).

Pokiaľ ide o prepadnutie ďalšieho stavebného materiálu, ktorý bol určený na pokračovanie tzv. čiernej stavby, krajský súd správne v svojom rozsudku upozornil, že výrok o prepadnutí musí byť tak určitý, aby mohol byť vykonateľný. Vzhľadom na skutočnosť, že už po rozhodnutí krajského súdu bolo ku spisom pripojené potvrdenie o zaistenom stavobnom materiáli, ktorý bol určený na pokračovanie v stavbe, je z dôvodov procesnej ekonómie vhodné zrušiť rozsudok krajského súdu v celom rozsahu, teda aj v tom bode, kde sa ľudovému súdu nariaďuje, aby po presnom zistení stavebného materiálu určeného na pokračovanie v stavbe rozhodol podľa § 26 tr. zák. spr.